

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту Закону України “Про процедуру розгляду справ і виконання рішень
Конституційного Суду України”

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст відповідного положення (норми) проекту акта
Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст. 446 із наступними змінами)	
<p>Глава 3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>Стаття 361. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>5. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:</p> <p>1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане;</p>	<p>Глава 3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>Стаття 361. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>5. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:</p> <p>1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи;</p>
<p>Стаття 363. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>2. З урахуванням положень частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:</p>	<p>Стаття 363. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>2. З урахуванням положень частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:</p>

<p>1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 361 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;</p> <p>2) з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та частиною п'ятою статті 361 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.</p>	<p>1) з підстав, визначених пунктом 1 частини другої та пунктом 1 частини п'ятої статті 361 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;</p> <p>2) з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та пунктами 2, 3 частини п'ятої статті 361 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.</p>
<p style="text-align: center;">Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст. 492 із наступними змінами)</p>	
<p>Глава 3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>Стаття 423. Підстави перегляду</p> <p>3. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:</p> <p>1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане;</p>	<p>Глава 3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>Стаття 423. Підстави перегляду</p> <p>3. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:</p> <p>1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи;</p>
<p>Стаття 424. Строк подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p>	<p>Стаття 424. Строк подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p>

<p>2. З урахуванням приписів частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:</p> <p>1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 423 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;</p> <p>2) з підстав, визначених пунктами 2-3 частини другої та частиною третьою статті 423 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.</p>	<p>2. З урахуванням приписів частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:</p> <p>1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої та пунктом 1 частини третьої статті 423 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;</p> <p>2) з підстав, визначених пунктами 2-3 частини другої та пунктами 2-3 частини третьої статті 423 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.</p>
<p align="center">Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст. 56 із наступними змінами)</p>	
<p>Глава 3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>Стаття 320. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>3. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:</p> <p>1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане;</p>	<p>Глава 3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>Стаття 320. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>3. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:</p> <p>1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи;</p>

<p>Стаття 321. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>2. З урахуванням приписів частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:</p> <p>1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 320 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;</p> <p>2) з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та частиною третьою статті 320 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.</p>	<p>Стаття 321. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами</p> <p>2. З урахуванням приписів частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:</p> <p>1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої та пунктом 1 частини третьої статті 320 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;</p> <p>2) з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та пунктами 2, 3 частини третьої статті 320 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.</p>
<p align="center">Закон України “Про Конституційний Суд України” від 13 липня 2017 року № 2136-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст. 376 із наступними змінами)</p>	
<p>Стаття 3. Нормативна основа діяльності Суду</p> <p>1. Суд діє відповідно до повноважень, визначених Конституцією України.</p> <p>Порядок організації і діяльності Суду, порядок конституційного провадження, процедуру розгляду справ та виконання рішень і висновків установлює цей Закон.</p> <p>2. Організацію внутрішньої роботи Суду та відповідні правила процедури розгляду ним справ установлює згідно з</p>	<p>Стаття 3. Нормативна основа діяльності Суду</p> <p>1. Суд діє відповідно до повноважень, визначених Конституцією України.</p> <p>2. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду, статус суддів Конституційного Суду установлює цей Закон.</p> <p>Порядок звернення до Конституційного Суду, процедура розгляду ним справ, постановлення і виконання його</p>

цим Законом Регламент Конституційного Суду України (далі - Регламент).

3. Суд ухвалює інші акти, що регламентують організацію його роботи, відповідно до цього Закону та Регламенту.

Стаття 6. Відкритість діяльності Суду

1. Розгляд справ на пленарних засіданнях Великої палати Конституційного Суду (далі - Велика палата), Сенату Конституційного Суду (далі - Сенат) здійснюється відкрито, за винятком закритої частини цих засідань, коли ухвалюється рішення, надається висновок, постановляється ухвала Суду.

Закрите пленарне засідання допускається, якщо розгляд справи на відкритому пленарному засіданні може призвести до розголошення державної таємниці та (або) іншої інформації, що охороняється законом.

2. Осіб, які виявили бажання бути присутніми на відкритій частині пленарного засідання Великої палати, Сенату, допускають до приміщення Суду та до Зали засідань Суду в порядку, встановленому Регламентом.

3. Представники засобів масової інформації, акредитовані в Суді, можуть здійснювати відео- та фотофіксацію, вести аудіозапис відкритої частини

рішень, надання і виконання ним висновків установлюється Законом України “Про процедуру розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України”.

3. Суд ухвалює Регламент та інші внутрішні акти, що регулюють організацію його роботи, відповідно до цього Закону та Закону України “Про процедуру розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України”.

Виключити

<p>пленарного засідання Великої палати, Сенату в порядку, встановленому Регламентом.</p>	
<p>Стаття 7. Повноваження Суду</p> <p>1. До повноважень Суду належить:</p> <p>1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;</p> <p>2) офіційне тлумачення Конституції України;</p> <p>3) надання за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України, або Кабінету Міністрів України висновків про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість;</p> <p>4) надання за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України висновків про відповідність Конституції України (конституційність) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;</p> <p>5) надання за зверненням Верховної Ради України висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення</p>	<p>Виключити</p>

<p>Президента України з поста в порядку імпичменту в межах, визначених статтями 111 і 151 Конституції України;</p> <p>6) надання за зверненням Верховної Ради України висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;</p> <p>7) надання за зверненням Верховної Ради України висновку про порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;</p> <p>8) вирішення питань про відповідність Конституції України та законам України нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим за зверненням Президента України згідно з частиною другою статті 137 Конституції України;</p> <p>9) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України.</p>	
--	--

<p>Стаття 8. Межі повноважень Суду</p> <p>1. Суд розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) чинних актів (їх окремих положень).</p> <p>2. З метою захисту та відновлення прав особи Суд розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) акта (його окремих положень), який втратив чинність, але продовжує застосовуватись до правовідносин, що виникли під час його чинності.</p> <p>3. Суд не розглядає питання щодо відповідності законам України актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, актів інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, крім випадків, передбачених пунктом 28 частини першої статті 85 та частиною другою статті 137 Конституції України.</p>	<p>Виключити</p>
<p>Стаття 11. Вимоги до судді Конституційного Суду</p> <p style="text-align: center;"><...></p> <p>3. Суддя Конституційного Суду має відповідати критерію політичної нейтральності. Суддя не може належати до політичних партій чи професійних спілок, публічно виявляти прихильність до них, брати участь у будь-якій політичній діяльності.</p>	<p>Стаття 11. Вимоги до судді Конституційного Суду</p> <p style="text-align: center;"><...></p> <p>3. Суддя Конституційного Суду має відповідати критерію політичної нейтральності. Суддя не може належати до політичних партій чи професійних спілок, публічно виявляти прихильність до них, брати участь у будь-якій політичній діяльності.</p>

Суддею Конституційного Суду, зокрема, не може бути призначена на посаду особа, яка на день призначення:

- 1) є членом або обіймає посаду в політичній партії, іншій організації, яка має політичні цілі або бере участь у політичній діяльності;
- 2) є обраною на виборну посаду в органі державної влади чи органі місцевого самоврядування, має представницький мандат;
- 3) бере участь в організації або фінансуванні політичної агітації чи іншої політичної діяльності.

<...>

Стаття 21. Звільнення з посади судді Конституційного Суду

1. Підставами для звільнення судді Конституційного Суду з посади є:

1) неспроможність виконувати свої повноваження за станом здоров'я, що підтверджується медичним висновком, який надає медична комісія, створена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, за зверненням Голови Суду, а в разі його відсутності - заступника Голови Суду, а в разі відсутності обох - Судді, який виконує обов'язки Голови Суду;

Суддею Конституційного Суду не може бути призначена на посаду особа, яка на день призначення:

- 1) має громадянство іншої держави;**
- 2) є членом або обіймає посаду в політичній партії, іншій організації, яка має політичні цілі або бере участь у політичній діяльності;
- 3) є обраною на виборну посаду в органі державної влади чи органі місцевого самоврядування, має представницький мандат;
- 4) бере участь в організації або фінансуванні політичної агітації чи іншої політичної діяльності.

Стаття 21. Звільнення з посади судді Конституційного Суду

1. Підставами для звільнення судді Конституційного Суду з посади є:

1) неспроможність виконувати свої повноваження за станом здоров'я, що підтверджується медичним висновком, який надає медична комісія, створена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, за зверненням Голови Суду, а в разі його відсутності - заступника Голови Суду, а в разі відсутності обох - Судді, який виконує обов'язки Голови Суду;

2) порушення ним вимог щодо несумісності, визначених у частинах третій та четвертій статті 11 цього Закону. Питання порушення Суддею вимог щодо несумісності розглядається на спеціальному пленарному засіданні Суду за наявності висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду. У разі підтвердження наявності обставин, що свідчать про порушення Суддею вимог щодо несумісності, Суддю попереджають про необхідність усунення таких обставин упродовж строку, встановленого Судом. Якщо Суддя не усунув обставин, що свідчать про порушення вимог несумісності, упродовж строку, встановленого Судом, Суд ухвалює рішення про його звільнення;

3) вчинення ним істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування своїми обов'язками, що є несумісним зі статусом судді Конституційного Суду або виявило його невідповідність займаній посаді. Питання про звільнення Судді з посади за такою підставою Суд розглядає на спеціальному пленарному засіданні за наявності висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду;

4) подання ним заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням.

Рішення про звільнення з посади судді Конституційного Суду Суд ухвалює щонайменше двома третинами від його конституційного складу.

2) порушення ним вимог щодо несумісності, визначених у частинах третій та четвертій статті 11 цього Закону. Питання порушення Суддею вимог щодо несумісності розглядається на спеціальному пленарному засіданні Суду за наявності висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду. У разі підтвердження наявності обставин, що свідчать про порушення Суддею вимог щодо несумісності, Суддю попереджають про необхідність усунення таких обставин упродовж строку, встановленого Судом. Якщо Суддя не усунув обставин, що свідчать про порушення вимог несумісності, упродовж строку, встановленого Судом, Суд ухвалює рішення про його звільнення;

3) притягнення до дисциплінарної відповідальності в порядку, передбаченому статтею 21-1 цього Закону;

4) подання ним заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням.

Рішення про звільнення з посади судді Конституційного Суду Суд ухвалює щонайменше двома третинами від його конституційного складу.

<p>2. Суддя Конституційного Суду може подати заяву про відставку за наявності стажу на посаді судді Конституційного Суду щонайменше чотири роки, заяву про відставку за станом здоров'я безвідносно до стажу на посаді, а також заяву про звільнення з посади за власним бажанням безвідносно до мотивів.</p> <p>3. У разі подання суддею Конституційного Суду заяви про відставку або про звільнення за власним бажанням він продовжує здійснювати свої повноваження до ухвалення на спеціальному пленарному засіданні Суду відповідного рішення щодо його звільнення.</p> <p>Суд ухвалює рішення про звільнення судді Конституційного Суду з посади протягом одного місяця з дня надходження відповідної заяви.</p>	<p>2. Суддя Конституційного Суду може подати заяву про відставку за наявності стажу на посаді судді Конституційного Суду щонайменше чотири роки, заяву про відставку за станом здоров'я безвідносно до стажу на посаді, а також заяву про звільнення з посади за власним бажанням безвідносно до мотивів.</p> <p>3. У разі подання суддею Конституційного Суду заяви про відставку або про звільнення за власним бажанням він продовжує здійснювати свої повноваження до ухвалення на спеціальному пленарному засіданні Суду відповідного рішення щодо його звільнення.</p> <p>Суд ухвалює рішення про звільнення судді Конституційного Суду з посади протягом одного місяця з дня надходження відповідної заяви.</p>
<p>Стаття відсутня.</p>	<p>Стаття 21-1. Дисциплінарна відповідальність судді Конституційного Суду</p> <p>1. Суддя Конституційного Суду несе дисциплінарну відповідальність за вчинення ним істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування своїми обов'язками, що є несумісним зі статусом судді Конституційного Суду або виявило його невідповідність займаній посаді.</p> <p>Діями, зазначеними в абзаці першому частини першої цієї статті, вважаються, зокрема:</p> <p>1) допущення поведінки, що порочить звання судді Конституційного Суду або підриває авторитет</p>

Конституційного Суду і його суддів, зокрема в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших норм етики та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до Конституційного Суду, прояв неповаги до інших суддів, учасників і залучених учасників конституційного провадження;

2) порушення правил відводу (самовідводу), визначених Законом України “Про процедуру розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України”;

3) розголошення інформації, що стала відомою судді Конституційного Суду під час розгляду справи на закритому пленарному засіданні, змісту і перебігу закритого пленарного засідання, закритої частини пленарного засідання у справі – у будь-якій формі до чи після завершення розгляду справи;

4) втручання у процес здійснення повноважень іншими судьями Конституційного Суду;

5) неподання або несвоєчасне подання для оприлюднення декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в порядку, встановленому законодавством у сфері запобігання корупції;

6) використання статусу судді Конституційного Суду з метою незаконного отримання ним або третіми особами матеріальних благ або іншої вигоди, якщо таке правопорушення не містить складу злочину або кримінального проступку;

7) допущення суддею Конституційного Суду недоброчесної поведінки, у тому числі здійснення суддею або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого судді та доходи членів його сім'ї; встановлення невідповідності рівня життя судді задекларованим доходам; непідтвердження суддею законності джерела походження майна.

2. Суддя Конституційного Суду може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності не пізніше трьох років з дня вчинення дій чи бездіяльності, вказаних у частині першій цієї статті, без урахування часу тимчасової непрацездатності або його перебування у відпустці чи здійснення відповідного дисциплінарного провадження Конституційним Судом.

У цілях цієї статті дисциплінарне провадження вважається розпочатим з дня отримання Конституційним Судом звернення, вказаного у частині третій цієї статті.

3. Звернення про притягнення судді Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності (далі – звернення) може бути подано такими суб'єктами:

- 1) з'їздом суддів України;
- 2) Головою або щонайменше трьома суддями Конституційного Суду;
- 3) Національним агентством з питань запобігання корупції.

Звернення повинно містити обґрунтування наявності обставин, які зумовлюють дисциплінарну відповідальність судді Конституційного Суду відповідно до частини першої

цієї статті та матеріали і докази, які підтверджують ці обставини.

4. Конституційний Суд не пізніше п'ятнадцяти календарних днів з дня отримання звернення, вказаного у частині третій цієї статті, скликає спеціальне пленарне засідання, на якому ухвалює ухвалу про відкриття дисциплінарного провадження щодо судді Конституційного Суду і направлення цього звернення для розгляду до постійної комісії з питань регламенту та етики Суду (далі – Комісія).

Таке спеціальне пленарне засідання скликається Головою Суду, а у разі, якщо звернення, вказане у частині третій цієї статті стосується Голови Суду – його заступником.

Голова Суду (його заступник) під час скликання спеціального пленарного засідання інформує суддю Конституційного Суду, щодо якого подано звернення, про дату і час проведення такого засідання.

5. Комісія протягом двох місяців з дня відкриття дисциплінарного провадження розслідує обставини, вказані у зверненні. За мотивованим клопотанням Комісії цей строк може бути продовжений Конституційним Судом на спеціальному пленарному засіданні, яке скликається за зверненням голови Комісії у порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті.

Комісія має право направляти запити до державних органів, підприємств, установ та організацій, які можуть надати інформацію стосовно вчинення суддею дій і

бездіяльності, які стали підставою для відкриття щодо нього дисциплінарного провадження.

Комісія невідкладно направляє судді Конституційного Суду, щодо якого відкрито дисциплінарне провадження, копію звернення, вказаного у частині другій цієї статті, і пропонує надати свої пояснення щодо предмету дисциплінарного провадження.

6. Суддя, щодо якого відкрито дисциплінарне провадження, має право на будь-якій стадії дисциплінарного провадження:

1) знайомитись з матеріалами дисциплінарного провадження, надавати Комісії та/або Конституційному Суду будь-які пояснення і матеріали;

2) заявляти відвід суддям Конституційного Суду з підстав, передбачених Законом України “Про процедуру розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України”.

Участь судді Конституційного Суду в Комісії та/або ініціювання ним дисциплінарного провадження відповідно до частини третьої цієї статті не є підставою для його відводу.

7. Після завершення розслідування обставин дисциплінарного провадження Комісія складає висновок Комісії і звертається до Конституційного Суду з клопотанням про скликання спеціального пленарного засідання в порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, для розгляду висновку Комісії.

8. Розглядаючи висновок Комісії Конституційний Суд може ухвалити одне з таких рішень у формі постанови:

1) про продовження розслідування Комісією обставин дисциплінарного провадження;

2) про припинення дисциплінарного провадження;

3) про притягнення судді Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності шляхом його звільнення з посади судді Конституційного Суду.

9. Підставою для припинення дисциплінарного провадження щодо судді Конституційного Суду є:

1) встановлення Конституційним Судом обставин, які свідчать про необґрунтованість звернення, вказаного у частині третій цієї статті;

2) припинення повноважень судді Конституційного Суду, щодо якого відкрито дисциплінарне провадження;

3) встановлення Конституційним Судом обставин, які свідчать про порушення вимог частини десятої цієї статті.

4) встановлення Конституційним Судом обставин, які свідчать про сплив строку, встановленого частиною другою цієї статті.

Незалежно від наявності обставин, передбачених абзацом першим цієї частини цієї статті, дисциплінарне провадження щодо судді Конституційного Суду припиняється у разі неухвалення Конституційним Судом постанови про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності протягом шести місяців з дня отримання Конституційним Судом звернення, вказаного у частині третій цієї статті.

	<p>10. У разі, якщо Конституційний Суд ухвалив постанову про припинення дисциплінарного провадження, повторне подання звернення, передбаченого частиною третьою цієї статті, не допускається щодо обставин, які були покладені в основу попереднього звернення.</p> <p>11. Постанови і ухвали, передбачені цією статтею цього Закону, ухвалюються на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду у разі, якщо за них проголосують щонайменше десять суддів Конституційного Суду (крім постанови про звільнення з посади судді Конституційного Суду, за яку мають проголосувати щонайменше дванадцять суддів Конституційного Суду). Суддя Конституційного Суду, щодо якого відкрито дисциплінарне провадження, не бере участь у голосуванні.</p> <p>12. Конституційний Суд може деталізувати у внутрішніх актах порядок проведення дисциплінарного провадження щодо судді Конституційного Суду, порядок формування і роботи Комісії. Внутрішні акти Суду не можуть покладати додаткові обов'язки на суддю Конституційного Суду, щодо якого проводиться дисциплінарне провадження, або обмежувати його права, передбачені законом.</p>
<p>Стаття 32. Організаційна структура Суду</p> <p>1. У складі Суду діють Велика палата, два сенати та шість колегій.</p>	<p>Виключити</p>

<p>2. Велика палата, сенати, колегії у межах визначених цим Законом повноважень щодо конституційного провадження діють як Конституційний Суд.</p> <p>3. Представницькі, організаційні, розпорядчі функції здійснюють Голова Суду, заступник Голови Суду, секретарі колегій.</p> <p>4. Велика палата, Сенат, Колегія мають статус органів Суду.</p> <p>Стаття 33. Голова Суду</p> <p>1. Голова Суду очолює Суд та організовує його діяльність.</p> <p>2. Голова Суду:</p> <p>1) здійснює загальне керівництво організацією роботи Суду та Секретаріату Суду;</p> <p>2) скликає засідання, спеціальні пленарні засідання Суду, засідання, пленарні засідання Великої палати;</p> <p>3) головує на засіданнях, спеціальних пленарних засіданнях Суду, засіданнях, пленарних засіданнях Великої палати;</p> <p>4) входить до одного із сенатів і головує на його засіданнях;</p> <p>5) здійснює розпорядження бюджетними коштами на утримання і забезпечення діяльності Суду відповідно до затвердженого Судом кошторису та контролює ефективність використання цих коштів Секретаріатом Суду;</p> <p>6) виконує інші повноваження, передбачені цим Законом та Регламентом.</p> <p style="text-align: right;"><...></p>	<p>Стаття 33. Голова Суду</p> <p>1. Голова Суду очолює Суд та організовує його діяльність.</p> <p>2. Голова Суду:</p> <p>1) здійснює загальне керівництво організацією роботи Суду та Секретаріату Суду;</p> <p>2) скликає засідання, спеціальні пленарні засідання Суду, засідання, пленарні засідання Великої палати;</p> <p>3) головує на засіданнях, спеціальних пленарних засіданнях Суду, засіданнях, пленарних засіданнях Великої палати;</p> <p>4) входить до одного із сенатів і головує на його засіданнях;</p> <p>5) здійснює розпорядження бюджетними коштами на утримання і забезпечення діяльності Суду відповідно до затвердженого Судом кошторису та контролює ефективність використання цих коштів Секретаріатом Суду;</p> <p>6) виконує інші повноваження, передбачені цим Законом та внутрішніми актами Суду.</p> <p style="text-align: right;"><...></p>
<p>Стаття 35. Велика палата</p>	<p>Виключити</p>

<p>1. Велика палата діє у складі всіх суддів Конституційного Суду.</p> <p>2. Велика палата розглядає питання щодо:</p> <p>1) відповідності Конституції України (конституційності) законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;</p> <p>2) офіційного тлумачення Конституції України;</p> <p>3) відповідності Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість;</p> <p>4) відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;</p> <p>5) додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту в межах, встановлених статтями 111 і 151 Конституції України;</p> <p>6) відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;</p> <p>7) порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;</p> <p>8) відповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України;</p>	
---	--

<p>9) відповідності Конституції України (конституційності) законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами у разі відмови Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати у випадках, визначених цим Законом.</p> <p>3. До повноважень Великої палати також належить вирішення процедурних питань, що виникають під час конституційного провадження згідно з цим Законом.</p>	
<p>Стаття 36. Сенат</p> <p>1. Сенат діє у складі дев'яти суддів Конституційного Суду.</p> <p>Якщо кількість суддів Конституційного Суду є меншою за 18, Сенат є повноважним за умови участі в ньому щонайменше шести суддів Конституційного Суду.</p> <p>2. Склад сенатів формується на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду шляхом жеребкування. Стосовно Голови Конституційного Суду та заступника Голови Конституційного Суду жеребкування не проводиться.</p> <p>Персональний склад сенатів затверджується постановою Конституційного Суду.</p> <p>Сенат розглядає справи за участю щонайменше шести суддів Конституційного Суду.</p> <p>На засіданнях сенатів головує відповідно Голова Конституційного Суду та заступник Голови Конституційного Суду, а у разі їх відсутності - старший</p>	<p>Виключити</p>

<p>за віком Суддя, що входить до складу відповідного Сенату.</p> <p>3. Сенати утворюються у порядку, встановленому Регламентом.</p> <p>4. Сенат розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами, а також інші питання, визначені цим Законом.</p>	
<p>Стаття 37. Колегія</p> <p>1. Колегія діє у складі трьох суддів Конституційного Суду.</p> <p>Суд на спеціальному пленарному засіданні шляхом жеребкування утворює в межах сенатів колегії в порядку, встановленому Регламентом.</p> <p>Один і той самий Суддя не може входити на постійній основі до складу кількох колегій.</p> <p>Суд затверджує персональний склад Колегії постановою. Якщо Колегія неповноважна за складом, до її складу тимчасово залучають Суддю з іншої Колегії в порядку, встановленому Регламентом.</p> <p>2. До повноважень Колегії належить вирішення питань щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою.</p> <p>3. Колегія більшістю голосів від її складу постановляє ухвалу про відкриття конституційного провадження у</p>	<p>Виключити</p>

справі або про відмову у відкритті конституційного провадження у справі.

4. Якщо Колегія постановила ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням або за конституційним зверненням, секретар Колегії вносить пропозицію Голові Суду скликати засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням.

Якщо Колегія постановила ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням або за конституційним зверненням, секретар Колегії передає конституційне подання або конституційне звернення на розгляд Великої палати для вирішення питання щодо відкриття конституційного провадження у справі.

5. Якщо Колегія постановила ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою, секретар Колегії вносить пропозицію головному відповідному Сенату скликати його засідання для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням.

Якщо Колегія не одностайно постановила ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою, секретар Колегії передає конституційну скаргу на розгляд Сенату для вирішення питання про відкриття конституційного провадження у справі.

<p>6. Одностайно постановлена ухвала Колегії про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою є остаточною.</p>	
<p>Стаття 38. Секретар Колегії</p> <p>1. Секретаря Колегії обирають у порядку, встановленому Регламентом, із числа суддів Конституційного Суду, які входять до її складу.</p> <p>2. Секретар Колегії:</p> <p>1) скликає засідання Колегії та головує на ньому;</p> <p>2) вносить пропозицію головуючому в Сенаті скликати відповідно засідання Сенату, пленарне засідання Сенату, а головуючому у Великій палаті - засідання Великої палати;</p> <p>3) виконує інші повноваження відповідно до цього Закону.</p> <p>Стаття 42. Доступ до публічної інформації в Суді <...></p> <p>3. Суд на своєму офіційному веб-сайті оприлюднює:</p> <p>1) інформацію про конституційні подання, конституційні звернення, конституційні скарги;</p>	<p>Виключити</p> <p>Стаття 42. Доступ до публічної інформації в Суді <...></p> <p>3. Суд на своєму офіційному веб-сайті оприлюднює:</p> <p>1) інформацію про конституційні подання, конституційні звернення, конституційні скарги та тексти конституційних скарг, за якими прийнято рішення про відкриття або відмову у відкритті конституційного провадження (з приховуванням персональних даних та конфіденційної</p>

<p style="text-align: center;"><...></p> <p>4. Суд надає інформацію за запитом відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації". Інформація за запитом щодо матеріалів справи, яку розглядає Суд, не надається.</p>	<p>інформації, крім імені суб'єкта права на конституційну скаргу);</p> <p style="text-align: center;"><...></p> <p>4. Суд надає інформацію за запитом відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації". Інформація за запитом щодо матеріалів справи, яку розглядає Суд (розгляд якої не завершено), не надається, крім випадків, визначених цим Законом, а також якщо Сенат чи Велика палата, на розгляді яких перебуває справа, не вирішить, що надання таких матеріалів не буде шкодити інтересам держави, правосуддя, незалежності Суду, репутації і правам інших людей під час розгляду справи. Запит щодо отримання матеріалів справи, яку розглядає Суд (розгляд якої не завершено), передається на розгляд Сенату, Великої палати і розглядається на черговому пленарному засіданні у справі з постановленням ухвали.</p>
<p>Стаття 44. Секретаріат Суду</p> <p>1. Секретаріат Суду (далі - Секретаріат) здійснює організаційне, аналітичне, юридичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Суду.</p> <p>2. Секретаріат:</p> <p>1) забезпечує підготовку та проведення засідань колегій, засідань і пленарних засідань сенатів та Великої палати, засідань і спеціальних пленарних засідань Суду;</p> <p>2) забезпечує діяльність Голови Суду, заступника Голови Суду, секретарів колегій, суддів Конституційного Суду;</p>	<p>Стаття 44. Секретаріат Суду</p> <p>1. Секретаріат Суду (далі - Секретаріат) здійснює організаційне, аналітичне, юридичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Суду.</p> <p>2. Секретаріат:</p> <p>1) забезпечує підготовку та проведення засідань колегій, засідань і пленарних засідань сенатів та Великої палати, засідань і спеціальних пленарних засідань Суду;</p> <p>2) забезпечує діяльність Голови Суду, заступника Голови Суду, секретарів колегій, суддів Конституційного Суду;</p>

<p>3) забезпечує офіційне оприлюднення актів Суду;</p> <p>4) надсилає акти Суду згідно з частиною шостою статті 88 цього Закону;</p> <p>5) надсилає відповідні акти Суду до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну правову політику, для внесення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та опублікування в Офіційному віснику України;</p> <p>6) здійснює реєстрацію та попередню перевірку всіх форм звернень, що надійшли до Суду, готує попередні висновки про наявність підстав для відкриття конституційного провадження у справі або відмови у відкритті конституційного провадження;</p> <p>7) здійснює офіційне спілкування із суб'єктами звернень до Суду, учасниками конституційного провадження та особами, залученими до участі у конституційному провадженні;</p> <p>8) може брати участь у підготовці проектів нормативних актів, що стосуються питань діяльності Суду;</p> <p>9) забезпечує діяльність постійних комісій Суду, Науково-консультативної ради Суду;</p> <p>10) здійснює контроль за своєчасним надходженням документів, матеріалів та іншої інформації у конкретній справі, яку готує до розгляду або розглядає Суд, а також документів, матеріалів та іншої інформації, витребуваних Суддею-доповідачем у справі згідно з цим Законом;</p> <p>11) узагальнює практику виконання актів Суду;</p>	<p>3) забезпечує офіційне оприлюднення актів Суду;</p> <p>4) надсилає акти Суду згідно з частиною шостою статті 88 цього Закону;</p> <p>5) надсилає відповідні акти Суду до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну правову політику, для внесення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та опублікування в Офіційному віснику України;</p> <p>6) здійснює реєстрацію та попередню перевірку всіх форм звернень, що надійшли до Суду, готує попередні висновки про наявність підстав для відкриття конституційного провадження у справі або відмови у відкритті конституційного провадження;</p> <p>7) здійснює офіційне спілкування із суб'єктами звернень до Суду, учасниками конституційного провадження та особами, залученими до участі у конституційному провадженні;</p> <p>8) може брати участь у підготовці проектів нормативних актів, що стосуються питань діяльності Суду;</p> <p>9) забезпечує діяльність постійних комісій Суду, Науково-консультативної ради Суду;</p> <p>10) здійснює контроль за своєчасним надходженням документів, матеріалів та іншої інформації у конкретній справі, яку готує до розгляду або розглядає Суд, а також документів, матеріалів та іншої інформації, витребуваних Суддею-доповідачем у справі згідно з цим Законом;</p> <p>11) двічі на рік здійснює узагальнення практики виконання актів Суду, відкриття і відмов у відкритті конституційного провадження Судом – з подальшим</p>
---	---

12) виконує інші завдання, передбачені цим Законом та Регламентом.

Відсутній

3. Секретаріат очолює керівник Секретаріату, якого Суд призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Голови Суду. Кандидат на посаду керівника Секретаріату повинен мати вищу юридичну освіту та відповідати кваліфікаційним вимогам, передбаченим Законом України "Про державну службу" для осіб, які претендують на зайняття посади державної служби категорії "А".

4. Керівник Секретаріату має першого заступника, заступників, яких Суд призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Голови Суду. Кандидати на посади першого заступника та заступників керівника Секретаріату мають відповідати кваліфікаційним вимогам, передбаченим Законом України "Про державну службу" для осіб, які претендують на зайняття посади державної служби категорії "А".

5. У складі Секретаріату діє служба судових розпорядників.

доведенням узагальнень до відома суддів Конституційного Суду і розміщенням на веб-сайті Суду;

12) виконує інші завдання, передбачені цим Законом та внутрішніми актами Суду.

13) має право на доступ до інформаційних ресурсів Єдиного державного реєстру судових рішень у порядку, передбаченому Законом України "Про доступ до судових рішень". Перелік працівників, які мають право доступу до Єдиного державного реєстру судових рішень, визначає Голова Суду;

3. Секретаріат очолює керівник Секретаріату, якого Суд призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Голови Суду. Кандидат на посаду керівника Секретаріату повинен мати вищу юридичну освіту та відповідати кваліфікаційним вимогам, передбаченим Законом України "Про державну службу" для осіб, які претендують на зайняття посади державної служби категорії "А".

4. Керівник Секретаріату має першого заступника, заступників, яких Суд призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Голови Суду. Кандидати на посади першого заступника та заступників керівника Секретаріату мають відповідати кваліфікаційним вимогам, передбаченим Законом України "Про державну службу" для осіб, які претендують на зайняття посади державної служби категорії "А".

5. У складі Секретаріату діє служба судових розпорядників.

6. Державних службовців, інших працівників Секретаріату призначає на посади та звільняє з посад керівник Секретаріату, крім тих, кого призначає на посаду та звільняє з посади Суд, у

<p>6. Державних службовців, інших працівників Секретаріату призначає на посади та звільняє з посад керівник Секретаріату, крім тих, кого призначає на посаду та звільняє з посади Суд, у порядку, встановленому законодавством про державну службу та про працю.</p> <p>7. Розмір посадового окладу державних службовців, інших працівників Секретаріату, працівників патронатних служб встановлюється у розмірі посадового окладу відповідних посад апарату Верховного Суду з коефіцієнтом 1,25.</p> <p>8. Патронатна служба Судді створюється у складі Секретаріату. Заробітна плата працівникам патронатної служби Судді виплачується з фонду оплати праці Секретаріату.</p> <p>9. Порядок проходження державної служби, права, обов'язки і відповідальність державних службовців, працівників патронатної служби Судді встановлюються і визначаються у законодавстві про державну службу та про працю з урахуванням особливостей, що містяться в цьому Законі та Регламенті.</p> <p>10. Положення про Секретаріат, його структуру і штатний розпис затверджує Суд за поданням керівника Секретаріату.</p>	<p>порядку, встановленому законодавством про державну службу та про працю.</p> <p>7. Розмір посадового окладу державних службовців, інших працівників Секретаріату, працівників патронатних служб встановлюється у розмірі посадового окладу відповідних посад апарату Верховного Суду з коефіцієнтом 1,25.</p> <p>8. Патронатна служба Судді створюється у складі Секретаріату. Заробітна плата працівникам патронатної служби Судді виплачується з фонду оплати праці Секретаріату.</p> <p>9. Порядок проходження державної служби, права, обов'язки і відповідальність державних службовців, працівників патронатної служби Судді встановлюються і визначаються у законодавстві про державну службу та про працю з урахуванням особливостей, що містяться в цьому Законі.</p> <p>10. Положення про Секретаріат, його структуру і штатний розпис затверджує Суд за поданням керівника Секретаріату.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ II</p> <p style="text-align: center;">КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ</p> <p>Глава 7. ЗВЕРНЕННЯ ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ</p> <p>Стаття 50. Форми звернення до Суду</p>	<p style="text-align: center;">Виключити</p>

1. Формами звернення до Суду є конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга.

Стаття 51. Конституційне подання

1. Конституційним поданням є подане до Суду письмове клопотання щодо:

1) визнання акта (його окремих положень) неконституційним;

2) офіційного тлумачення Конституції України.

2. У конституційному поданні зазначаються:

1) суб'єкт права на конституційне подання;

2) відомості про представника суб'єкта права на конституційне подання;

3) документи і матеріали, на які посилається суб'єкт права на конституційне подання, із зазначенням повного найменування, номера, дати ухвалення, джерела офіційного видання акта;

4) перелік документів і матеріалів, що додаються.

3. У конституційному поданні щодо конституційності акта (його окремих положень) зазначаються акт (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити акт (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень).

4. У конституційному поданні щодо офіційного тлумачення Конституції України зазначаються

конкретні положення Конституції України, які потребують офіційного тлумачення, та обґрунтування підстав, які спричинили потребу в тлумаченні.

Стаття 52. Суб'єкт права на конституційне подання

1. Відповідно до Конституції України суб'єктами права на конституційне подання є: Президент України, щонайменше сорок п'ять народних депутатів України, Верховний Суд, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Верховна Рада Автономної Республіки Крим.

2. Заява народного депутата України про відкликання свого підпису під конституційним поданням не має юридичних наслідків.

Стаття 53. Конституційне звернення

1. Конституційним зверненням є подане до Суду письмове клопотання про надання висновку щодо:

- 1) відповідності Конституції України чинного міжнародного договору України або міжнародного договору, що вноситься до Верховної Ради України для надання згоди на його обов'язковість;**
- 2) відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;**
- 3) додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту;**

<p>4) відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;</p> <p>5) порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;</p> <p>6) відповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України.</p> <p>2. У конституційному зверненні зазначаються:</p> <p>1) суб'єкт права на конституційне звернення;</p> <p>2) відомості про представника суб'єкта права на конституційне звернення;</p> <p>3) документи і матеріали, на які посилається суб'єкт права на конституційне звернення, із зазначенням повного найменування, номера, дати ухвалення, джерела офіційного видання акта;</p> <p>4) перелік документів і матеріалів, що додаються.</p> <p>3. У конституційному зверненні про відповідність Конституції України міжнародного договору зазначаються конкретні положення договору, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити договір, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності міжнародного договору (його окремих положень).</p> <p>4. У конституційному зверненні про відповідність Конституції України (конституційність) питань, які</p>	
---	--

пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою, зазначаються ті питання, конституційність яких оспорується, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити ці питання, а також обґрунтування тверджень щодо невідповідності Конституції України (неконституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою.

5. До конституційного звернення щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту додаються:

1) матеріали щодо ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту;

2) документи про створення та роботу спеціальної тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для проведення розслідування, висновки і пропозиції цієї комісії;

3) матеріали про розгляд Верховною Радою України висновків і пропозицій відповідної тимчасової слідчої комісії;

4) рішення Верховної Ради України про звинувачення Президента України у вчиненні державної зради або іншого злочину;

5) рішення Верховної Ради України про звернення до Конституційного Суду.

6. У конституційному зверненні про порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України зазначається обґрунтування тверджень щодо порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України.

7. У конституційному зверненні щодо відповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України зазначаються акт Верховної Ради Автономної Республіки Крим (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України та законам України, та конкретні положення Конституції України та законів України, на відповідність яким належить перевірити акт Верховної Ради Автономної Республіки Крим (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо невідповідності Конституції України та законам України акта Верховної Ради Автономної Республіки Крим (його окремих положень).

Стаття 54. Суб'єкт права на конституційне звернення

1. Суб'єктами права на конституційне звернення є:

- 1) Президент України - за пунктами 1, 2, 6 частини першої статті 53 цього Закону, що впливає із статей 137, 151 Конституції України;**
- 2) Верховна Рада України - за пунктами 3, 4, 5 частини першої статті 53 цього Закону, що впливає з пункту 28**

частини першої статті 85, статей 151, 159 Конституції України;

3) Кабінет Міністрів України - за пунктом 1 частини першої статті 53 цього Закону, що впливає із статті 151 Конституції України;

4) щонайменше сорок п'ять народних депутатів України - за пунктами 1, 2 частини першої статті 53 цього Закону, що впливає із статті 151 Конституції України.

2. Заява народного депутата України про відкликання свого підпису під конституційним зверненням не має юридичних наслідків.

Стаття 55. Конституційна скарга

1. Конституційною скаргою є подане до Суду письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу.

2. У конституційній скарзі зазначаються:

1) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) громадянина України, іноземця чи особи без громадянства, адреса зареєстрованого місця проживання особи (для іноземця чи особи без громадянства - місця перебування) або повна назва та місцезнаходження юридичної особи, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є;

2) відомості про уповноважену особу, що діє від імені суб'єкта права на конституційну скаргу; 3) короткий виклад остаточного судового рішення, в якому було застосовано відповідні положення закону України; 4) опис перебігу розгляду відповідної справи в судах; 5) конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України; 6) обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону; 7) відомості про документи і матеріали, на які посилається суб'єкт права на конституційну скаргу, із наданням копій цих документів і матеріалів; 8) перелік документів і матеріалів, що додаються. Копія остаточного судового рішення у справі суб'єкта права на конституційну скаргу має бути засвідчена в установленому порядку судом, що його ухвалив.	

Стаття 56. Суб'єкт права на конституційну скаргу

1. Суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому

рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України.

До суб'єктів права на конституційну скаргу не належать юридичні особи публічного права.

2. Конституційну скаргу фізична особа підписує особисто.

Якщо суб'єктом права на конституційну скаргу є дієздатна фізична особа, яка за станом здоров'я або фізичною вадою не в змозі особисто підписати конституційну скаргу, її підписує уповноважена в установленому законом порядку особа, що діє від її імені.

3. Конституційну скаргу юридичної особи підписує уповноважена на це особа, повноваження якої має бути підтверджено установчими документами цієї юридичної особи та актом про призначення (обрання) на посаду уповноваженої особи.

Глава 8. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ ЗВЕРНЕНЬ ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ

Стаття 57. Попередня перевірка звернень до Суду

1. Звернення до Суду надсилаються поштою або подаються безпосередньо до Секретаріату.

2. Попередню перевірку звернень до Суду здійснює Секретаріат.

3. Якщо конституційна скарга за формою не відповідає вимогам цього Закону, керівник Секретаріату повертає її суб'єкту права на конституційну скаргу.

Повернення конституційної скарги не перешкоджає повторному зверненню до Суду з дотриманням вимог цього Закону.

Стаття 58. Розгляд звернень до Суду у колегіях

1. Розгляд звернення до Суду здійснюється у Колегії, до складу якої входить відповідний Суддя-доповідач.

Стаття 59. Суддя-доповідач у справі

1. Суддя-доповідач у справі визначається шляхом розподілу звернень до Суду між Суддями по чергово, в алфавітному порядку з урахуванням прізвища, імені та по батькові, за датою надходження та номером реєстрації безвідносно до форми звернення у порядку, встановленому Регламентом.

2. Якщо Суддя-доповідач не може з поважних причин (через хворобу, відрядження, відпустку тощо) упродовж трьох місяців здійснювати підготовку матеріалів справи до розгляду або його заяву про самовідвід чи заяву про відвід задоволено, секретар Колегії, до складу якої він входить, вносить на розгляд цієї Колегії пропозицію про заміну Судді-доповідача. Якщо неможливо замінити Суддю-доповідача іншим Суддею цієї Колегії, секретар Колегії вносить Голові Суду чи заступникові Голови Суду пропозицію передати справу до іншої Колегії.

3. Якщо декілька конституційних проваджень об'єднано в одне, може бути призначений один Суддя-доповідач.

4. Суддя-доповідач:

<p>1) вивчає порушені у зверненні питання і готує матеріали на розгляд Колегії, Сенату, Великої палати;</p> <p>2) витребовує документи, матеріали, інші відомості, що стосуються справи, від суб'єкта звернення, Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Генерального прокурора, судів, інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, посадових осіб, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, політичних партій, громадських об'єднань;</p> <p>3) дає доручення відповідним підрозділам Секретаріату та встановлює строки їх виконання;</p> <p>4) залучає спеціалістів для консультацій, дослідження документів;</p> <p>5) вносить на розгляд Сенату, Великої палати пропозиції щодо призначення експертизи у справі, залучення до участі в конституційному провадженні спеціалістів, виклику посадових осіб, експертів, спеціалістів, свідків, уповноважених осіб, які діють від імені суб'єкта права на звернення, а також громадян, участь яких може сприяти об'єктивному та повному розгляду справи;</p> <p>6) здійснює інші повноваження, визначені Регламентом.</p> <p>5. Якщо Суддя-доповідач вважає, що у відкритому конституційному провадженні за конституційною скаргою існують визначені статтею 68 цього Закону підстави для передачі справи на розгляд Великої палати, він вносить на розгляд Сенату проект ухвали про</p>	
--	--

відмову Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати.

Стаття 60. Конфлікт інтересів та відвід (самовідвід) Судді

1. Суддя Конституційного Суду не може брати участі у підготовці, розгляді та прийнятті рішень, виконувати інші повноваження у питаннях, щодо яких у нього наявний реальний чи потенційний конфлікт інтересів.

2. У разі наявності у судді Конституційного Суду реального чи потенційного конфлікту інтересів він повинен протягом одного робочого дня письмово поінформувати про це Суд та заявити самовідвід.

3. З тих самих підстав відвід судді Конституційного Суду можуть заявити особи, які є учасниками конституційного провадження.

4. Відвід (самовідвід) застосовується, зокрема, якщо:

1) Суддя безпосередньо або опосередковано заінтересований у результаті розгляду справи;

2) Суддя є членом сім'ї або близьким родичем осіб, які беруть участь у справі;

3) є інші обставини, що викликають сумнів в об'єктивності та неупередженості Судді.

5. Заява про відвід (самовідвід) подається у письмовій формі та розглядається Судом у порядку, встановленому Регламентом.

Примітка. Терміни "реальний конфлікт інтересів", "потенційний конфлікт інтересів" вживаються у

значенні, наведеному в Законі України "Про запобігання корупції".

Глава 9. ВІДКРИТТЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ

Стаття 61. Відкриття конституційного провадження у справі

1. Питання щодо відкриття конституційного провадження у справі вирішуються на засіданнях колегій, сенатів, Великої палати.

2. Ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням постановляє:

1) Колегія;

2) Велика палата - у разі незгоди з ухвалою Колегії про відмову у відкритті конституційного провадження у справі.

3. Ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою постановляє:

1) Колегія;

2) Сенат - у разі незгоди з ухвалою Колегії про відмову у відкритті конституційного провадження у справі, постановленою неодностайно.

4. Ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі або про відмову у відкритті конституційного провадження у справі Колегія постановляє не пізніше одного місяця з дня визначення Судді-доповідача.

Зазначений строк може бути подовжено на засіданні Великої палати за клопотанням Судді-доповідача чи головуючого в Сенаті.

5. Справу, за якою відкрито конституційне провадження, розглядає відповідно Сенат або Велика палата на пленарному засіданні в порядку та строк, встановлені цим Законом.

6. Дату розгляду справи Сенатом, Великою палатою визначає відповідно Голова Суду, заступник Голови Суду.

7. Суб'єкт звернення має бути повідомлений про відкриття конституційного провадження у справі в десятиденний строк з дня постановлення ухвали про відкриття конституційного провадження у справі.

Стаття 62. Підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі

1. Підставами для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є:

- 1) звернення до Суду неналежним суб'єктом;**
- 2) неналежність до повноважень Суду питань, порушених у конституційному поданні, конституційному зверненні, конституційній скарзі;**
- 3) невідповідність конституційного подання чи конституційного звернення вимогам, передбаченим цим Законом;**
- 4) неприйнятність конституційної скарги;**

5) втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України, крім випадків, передбачених частиною другою статті 8 цього Закону;

6) наявність рішення, висновку Суду щодо того самого предмета конституційного подання, конституційного звернення, конституційної скарги, а також ухвал Суду про відмову у відкритті конституційного провадження у справі або про закриття конституційного провадження у справі, якщо їх постановлено на підставі пунктів 1, 2 цієї частини.

Стаття 63. Припинення розгляду звернень до Суду

1. Звернення до Суду безвідносно до його форми може бути відкликane за письмовою заявою суб'єкта звернення, який його подав до Суду, в будь-який час після відкриття конституційного провадження, але до переходу Суду в закриту частину пленарного засідання для ухвалення рішення чи надання висновку.

2. Ухвалу про закриття конституційного провадження у справі за зверненням, стосовно якого подано заяву про відкликання, постановляє:

1) Велика палата на пленарному засіданні - у справах за конституційним поданням, конституційним зверненням, а також за конституційною скаргою (у разі відмови Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати);

2) Сенат на пленарному засіданні - у справах за конституційною скаргою.

3. Якщо Сенат чи Велика палата вважає, що порушені у конституційній скарзі питання мають особливе суспільне значення для захисту прав людини, Суд може відмовити у припиненні розгляду такої скарги навіть у разі подання суб'єктом права на конституційну скаргу заяви про її відкликання.

4. Сенат чи Велика палата закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для відмови у відкритті конституційного провадження, передбачені статтею 62 цього Закону.

5. Відставка за власним бажанням Президента України, якому пред'явлено звинувачення, є підставою для закриття конституційного провадження у справі щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.

Глава 10. РОЗГЛЯД СПРАВ У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Стаття 64. Форми конституційного провадження

1. Справи, конституційне провадження щодо яких відкрито, Суд розглядає в порядку письмового або усного провадження.

2. Основною формою розгляду справ у Суді є письмове провадження.

Форму провадження визначає Сенат, Велика палата.

3. У справі, яку Суд розглядає в порядку письмового провадження, окремі питання можуть розглядатися в порядку усного провадження.

Стаття 65. Засідання та пленарні засідання

1. Розгляд справ, конституційне провадження щодо яких відкрито, здійснюється на пленарних засіданнях сенатів, Великої палати.

2. Порядок проведення засідань, пленарних засідань встановлюється цим Законом та Регламентом.

3. На засіданнях та пленарних засіданнях Великої палати, Сенату головує Голова Суду чи заступник Голови Суду, а у разі їх відсутності - старший за віком Суддя.

Стаття 66. Засідання та пленарні засідання Великої палати

1. Велика палата на засіданнях розглядає питання щодо відкриття або відмови у відкритті конституційного провадження у справах за конституційним поданням, конституційним зверненням у разі постановлення Колегією ухвали про відмову у відкритті конституційного провадження у справі.

2. Засідання Великої палати є повноважним, якщо на ньому присутні щонайменше 12 суддів Конституційного Суду.

3. Ухвала Великої палати є постановленою, якщо за неї проголосувала більшість суддів Конституційного Суду, які беруть участь у її засіданні. Якщо голоси суддів Конституційного Суду поділилися порівну, конституційне провадження у справі вважається відкритим. 4. У разі постановлення Великою палатою ухвали про відкриття конституційного провадження у справі Голова Суду вносить справу на розгляд пленарного засідання Великої палати. 5. Постановлена Великою палатою ухвала про відмову у відкритті конституційного провадження у справі є остаточною. 6. Велика палата на пленарних засіданнях розглядає справи, провадження в яких відкрито за конституційним поданням, конституційним зверненням, та справи, провадження в яких відкрито за конституційною скаргою, але Сенат відмовився від розгляду справи на розсуд Великої палати. 7. Відкрита частина пленарного засідання Великої палати у формі усного провадження підлягає фіксуванню за допомогою технічних засобів та шляхом ведення протоколу. 8. Велика палата ухвалює рішення, надає висновок на закритій частині пленарного засідання. 9. Виступи суддів Конституційного Суду у закритій частині пленарного засідання Великої палати є службовою інформацією і не можуть бути розголошені.	

10. Протокол закритої частини пленарного засідання Великої палати не може бути розголошений і зберігається окремо від матеріалів справи.

11. Рішення Суду є ухваленим Великою палатою, а його висновок - наданим, якщо за це проголосували щонайменше 10 суддів Конституційного Суду.

Стаття 67. Засідання та пленарні засідання Сенату

1. Сенат на засіданні розглядає питання щодо відкриття або відмови у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою, якщо Колегія не одностайно постановила ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження.

2. Засідання та пленарні засідання Сенату є повноважними, якщо на них присутні щонайменше шість суддів Конституційного Суду від складу Сенату.

3. Ухвала Сенату є постановленою, якщо за це проголосувала більшість суддів Конституційного Суду, які беруть участь у засіданні.

4. Якщо голоси суддів Конституційного Суду, які входять до складу Сенату, поділилися порівну, конституційне провадження у справі вважається відкритим.

5. У разі постановлення на засіданні Колегії, Сенату ухвали про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Голова Суду чи заступник Голови Суду вносить цю справу на розгляд пленарного засідання відповідного Сенату.

6. Постановлена Сенатом ухвала про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою є остаточною.
7. Відкрита частина пленарного засідання Сенату у формі усного провадження підлягає фіксуванню за допомогою технічних засобів та шляхом ведення протоколу.
8. Сенат ухвалює рішення на закритій частині пленарного засідання.
9. Виступи суддів Конституційного Суду на закритій частині пленарного засідання Сенату є службовою інформацією і не можуть бути розголошені.
10. Протокол закритої частини пленарного засідання Сенату не розголошується і зберігається окремо від матеріалів справи.
11. Рішення Суду у справі за конституційною скаргою є ухваленим, якщо за це проголосували щонайменше дві третини суддів Конституційного Суду, які розглядають справу в Сенаті.

Стаття 68. Відмова Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати

1. Якщо під час розгляду Сенатом справи виникає необхідність в тлумаченні Конституції України або якщо вирішення питання, яке розглядає Сенат, може спричинити несумісність із юридичними позиціями, постановленими Судом попередньо, Сенат може в будь-

який час до постановлення свого рішення відмовитися від розгляду справи на розсуд Великої палати.

2. Про відмову від розгляду справи на розсуд Великої палати Сенат більшістю суддів Конституційного Суду, які беруть участь у засіданні, постановляє ухвалу, в якій викладає відповідні підстави.

Стаття 69. Забезпечення повноти розгляду справи

1. Колегія, Сенат, Велика палата під час підготовки справи до розгляду та конституційного провадження у справі можуть:

1) витребувати від Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Генерального прокурора, судів, інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, посадових осіб, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, політичних партій, громадських об'єднань копії документів, матеріалів, а також відомості, що стосуються справи;

2) призначати у разі потреби експертизу та залучати спеціалістів до участі в конституційному провадженні;

3) викликати на засідання, пленарні засідання посадових осіб, експертів, спеціалістів, свідків, представників суб'єктів звернень, громадян, участь яких необхідна для забезпечення об'єктивного і повного розгляду справи.

2. Ухилення без поважних причин від з'явлення на засідання Колегії, засідання або пленарне засідання Сенату чи Великої палати, а так само відмова надати

витребувані документи, матеріали та інші відомості або їх умисне приховування мають наслідком відповідальність винних у цьому осіб за законом.

3. З питань, винесених на розгляд Суду, до Сенату або Великої палати можуть подаватися письмові обґрунтовані юридичні висновки (amicus curiae). Суд на власний розсуд вирішує питання про долучення таких висновків до справи та їх розгляд.

Стаття 70. Учасники конституційного провадження

1. Учасниками конституційного провадження є суб'єкт права на конституційне подання, конституційне звернення, конституційну скаргу (уповноважена особа, що діє від його імені) та орган або посадова особа, які ухвалили акт, що є предметом розгляду в Суді (далі - учасник конституційного провадження), а також залучені Судом до участі у розгляді справи органи та посадові особи, свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі та інші особи, участь яких необхідна для забезпечення об'єктивного і повного розгляду справи (далі - залучений учасник конституційного провадження).

2. Про залучення органів та посадових осіб, свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів та інших осіб до участі у засіданні Колегії, засіданні або пленарному засіданні Сенату чи Великої палати відповідно Колегія, Сенат, Велика палата постановляє ухвалу.

<p>3. Колегія, Сенат, Велика палата може перенести розгляд справи, якщо учасник конституційного провадження з поважної причини не прибув на відповідне засідання.</p> <p>4. Якщо учасник конституційного провадження з поважної причини повторно не прибув на відповідне засідання, то Колегія, Сенат чи Велика палата може постановити ухвалу про розгляд справи за його відсутності.</p> <p>5. Якщо учасник конституційного провадження, належним чином повідомлений про дату, час і місце розгляду справи, не прибув на відповідне засідання без поважної причини, то Колегія, Сенат або Велика палата розглядає справу за його відсутності.</p> <p>6. Учасники конституційного провадження та інші особи, присутні в Залі засідань Суду, можуть здійснювати аудіо- і відеозапис відкритої частини пленарного засідання Сенату, Великої палати за допомогою портативних технічних засобів у порядку, встановленому Регламентом.</p> <p>Стаття 71. Права та обов'язки учасника конституційного провадження</p> <p>1. Учасник конституційного провадження має право:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) знайомитися із матеріалами справи; 2) давати усні та письмові пояснення; 3) викладати свої думки з питань, що розглядаються; 4) ставити з дозволу головуєчого запитання іншим учасникам конституційного провадження; 	
--	--

<p>5) заявляти клопотання; 6) подавати заяви про відвід Судді; 7) користуватися іншими правами, передбаченими цим Законом та Регламентом.</p> <p>2. Клопотання учасника конституційного провадження, подані під час засідання, пленарного засідання, Сенат чи Велика палата розглядає в Залі засідань або в окремій кімнаті для обговорення.</p> <p>3. Учасник конституційного провадження зобов'язаний у разі запрошення з'являтися на засідання, пленарне засідання Сенату, Великої палати, давати правдиві пояснення, надавати документи, матеріали та іншу інформацію, необхідні для повного та всебічного розгляду справи. За ненадання інформації або надання завідомо недостовірних документів, матеріалів, іншої недостовірної інформації учасник конституційного провадження несе відповідальність в порядку, визначеному законом.</p> <p>Стаття 72. Права та обов'язки залученого учасника конституційного провадження</p> <p>1. Залучений учасник конституційного провадження має право подавати письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи, а також знайомитися із поясненнями інших учасників провадження.</p> <p>2. Експерти, спеціалісти, свідки та інші особи, участь яких має сприяти об'єктивному і повному розгляду справи, у разі запрошення зобов'язані прибути на</p>	
--	--

засідання або пленарне засідання Сенату, Великої палати, давати правдиві пояснення, надавати документи, матеріали та іншу інформацію, необхідні для повного та всебічного розгляду справи. За ненадання інформації або надання завідомо недостовірних документів, матеріалів, іншої недостовірної інформації ці особи несуть відповідальність в порядку, визначеному законом.

Стаття 73. Відповідальність за порушення порядку проведення пленарних засідань у Суді

1. Головуючий на пленарному засіданні Сенату чи Великої палати забезпечує додержання порядку його проведення.

2. Учасників конституційного провадження та інших присутніх у Залі засідань осіб попереджають про необхідність додержання встановленого порядку.

3. Користуватися засобами мобільного зв'язку під час проведення пленарних засідань не дозволяється.

4. Учасники конституційного провадження, перекладач, свідок, спеціаліст, експерт, інші учасники конституційного провадження, залучені Конституційним Судом до участі у справі, за неповагу до Конституційного Суду, що виразилася у злісному ухиленні від явки на засідання, пленарне засідання Сенату, Великої палати Конституційного Суду або в непідкоренні цих та інших осіб розпорядженню головуєчого чи в порушенні порядку під час таких

засідань, а також інші присутні у Залі засідань особи (крім суддів Конституційного Суду) за вчинення будь-яких дій, які свідчать про явну зневагу до Конституційного Суду, несуть відповідальність в порядку, визначеному законом.

5. Дотримання порядку в Залі засідань забезпечує служба судових розпорядників Суду.

6. За ухвалою Сенату чи Великої палати судовий розпорядник випроводжує порушника із Зали засідань.

Стаття 74. Мова конституційного провадження

1. Конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга подаються до Суду державною мовою.

2. Провадження у Суді ведеться державною мовою.

3. Оформлення та офіційне оприлюднення актів Суду здійснюються державною мовою.

4. Учасники конституційного провадження, які не володіють державною мовою, мають своєчасно заявити клопотання про участь у справі перекладача. Такі учасники конституційного провадження можуть запропонувати Суду кандидатуру перекладача, надавши документи на підтвердження його кваліфікації.

5. Питання про участь перекладача вирішує Сенат чи Велика палата до початку розгляду справи, постановляючи ухвалу.

6. За завідомо неправильний переклад або за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього

обов'язків перекладач несе кримінальну відповідальність, а за невиконання інших обов'язків - відповідальність, встановлену законом.

Стаття 75. Строки конституційного провадження

1. Обчислення строків конституційного провадження ведеться з дня постановлення ухвали про відкриття конституційного провадження у справі, а у разі відмови Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати - з дня постановлення відповідної ухвали Сенату.

2. Строк конституційного провадження не повинен перевищувати шість місяців, якщо інше не встановлено цим Законом.

3. Строк конституційного провадження не може перевищувати один календарний місяць для справ:

1) про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;

2) за зверненням Президента України щодо конституційності актів Кабінету Міністрів України відповідно до пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України;

3) щодо яких Сенат, Велика палата визнали конституційне провадження невідкладним.

Стаття 76. Об'єднання і роз'єднання конституційних проваджень

1. Якщо до Суду надійшло декілька звернень, що стосуються того самого питання або взаємопов'язаних питань, і щодо цих звернень відкрито конституційні провадження, Сенат чи Велика палата постановляє ухвалу про об'єднання справ в одне конституційне провадження.

Якщо конституційні скарги, що стосуються того самого питання або взаємопов'язаних питань, перебувають у конституційному провадженні різних сенатів, ухвалу про їх об'єднання в одне конституційне провадження постановляє Велика палата. У такому разі конституційні скарги, об'єднані в одне конституційне провадження, розглядає Сенат, визначений Великою палатою.

Якщо у конституційному провадженні Сенату та Великої палати перебувають різні конституційні скарги, що стосуються того самого питання або взаємопов'язаних питань, то ухвалу про їх об'єднання в одне конституційне провадження постановляє Велика палата. Об'єднані в одне конституційне провадження конституційні скарги розглядає Велика палата.

2. У разі необхідності Сенат чи Велика палата на пленарному засіданні може постановити ухвалу про роз'єднання конституційного провадження у справі в окремі конституційні провадження.

Глава 11. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ (КОНСТИТУЦІЙНОСТІ) ЗАКОНІВ

УКРАЇНИ (ЇХ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ) ЗА КОНСТИТУЦІЙНОЮ СКАРГОЮ

Стаття 77. Прийнятність конституційної скарги

1. Конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього Закону, та якщо:

1) вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі передбаченої законом можливості касаційного оскарження - судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду);

2) з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців.

2. Як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Суд визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу.

3. Якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку.

4. Суд відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної

скарги є очевидно необґрунтованими або наявне зловживання правом на подання скарги.

Стаття 78. Забезпечення конституційної скарги

1. При розгляді конституційної скарги Велика палата, у виняткових випадках, з власної ініціативи може вжити заходів щодо забезпечення конституційної скарги, видавши забезпечувальний наказ, який є виконавчим документом.

2. Підставою для забезпечення конституційної скарги є необхідність запобігти незворотнім наслідкам, що можуть настати у зв'язку з виконанням остаточного судового рішення.

3. Способом забезпечення конституційної скарги є встановлення тимчасової заборони вчиняти певну дію.

4. Забезпечувальний наказ втрачає чинність з дня ухвалення рішення або постановлення ухвали про закриття конституційного провадження у справі.

Глава 12. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ (КОНСТИТУЦІЙНОСТІ) ПИТАНЬ, ЯКІ ПРОПОНУЮТЬСЯ ДЛЯ ВИНЕСЕННЯ НА ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РЕФЕРЕНДУМ ЗА НАРОДНОЮ ІНІЦІАТИВОЮ

Стаття 79. Спрямування конституційного звернення

1. Конституційне звернення щодо відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою, має бути спрямоване до Суду до проголошення Президентом України всеукраїнського референдуму за народною ініціативою.

Стаття 80. Предмет розгляду

1. Предметом розгляду справи є питання, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою.

Стаття 81. Участь у конституційному провадженні

1. У разі розгляду питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою, Суд залучає до участі в конституційному провадженні представника або представників ініціативної групи всеукраїнського референдуму.

2. За потреби Суд може залучити до участі в конституційному провадженні представників політичних партій та громадських об'єднань.

Стаття 82. Резолютивна частина висновку

1. У резолютивній частині висновку Суд визначає, які питання, що пропонуються для винесення на

всеукраїнський референдум за народною ініціативою, відповідають Конституції України (є конституційними), а які - не відповідають Конституції України (є неконституційними).

Глава 13. АКТИ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ

Стаття 83. Види актів

- 1. Суд ухвалює рішення, надає висновки, постановляє ухвали, видає забезпечувальні накази.**
- 2. Акти з питань, не пов'язаних із конституційним провадженням, Суд ухвалює у формі постанови.**

Стаття 84. Рішення Суду

1. Рішення Суду ухвалює:

- 1) Велика палата - за результатами розгляду справ за конституційними поданнями щодо конституційності законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та щодо офіційного тлумачення Конституції України, а також за результатами розгляду справ за конституційними скаргами у разі відмови Сенату в розгляді справи за конституційною скаргою на розсуд Великої палати;**
- 2) Сенат - за результатами розгляду справ за конституційними скаргами.**

Стаття 85. Висновок Суду

1. Висновок Суду надає Велика палата у справах щодо:

1) відповідності Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість;

2) відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;

3) додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту;

4) відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;

5) порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;

6) відповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України.

Стаття 86. Ухвала Суду

1. Для вирішення питань, пов'язаних із відкриттям, відмовою у відкритті, закриттям провадження у справі, іншими процесуальними діями, клопотаннями, процедурою розгляду справ, Суд постановляє відповідні ухвали.

Стаття 87. Забезпечувальний наказ Суду

1. У конституційних провадженнях згідно з пунктом 9 частини першої статті 7 цього Закону Суд може видати забезпечувальний наказ про вжиття заходів щодо забезпечення конституційної скарги.

Стаття 88. Ухвалення рішення і надання висновку Судом

1. Суд ухвалює рішення і надає висновок іменем України.

2. Суд ухвалює рішення, надає висновок на закритій частині пленарного засідання Сенату, Великої палати поіменним голосуванням суддів Конституційного Суду, які розглядали справу.

3. Пропозиції суддів Конституційного Суду до проекту рішення чи висновку ставляться на голосування у порядку надходження.

4. Під час ухвалення рішення, надання висновку Суддя не має права утримуватися від голосування.

5. Рішення і висновки Суду підписують окремо судді Конституційного Суду, які голосували на їх підтримку, і судді Конституційного Суду, які голосували проти. Рішення чи висновок Суду є остаточним і не може бути оскарженим.

Суддя Конституційного Суду обов'язково підписує рішення чи висновок Суду.

6. Суд надсилає рішення, висновок учаснику конституційного провадження не пізніше наступного

робочого дня після ухвалення рішення чи надання висновку.

Стаття 89. Вимоги до рішення Суду

1. Рішення Суду містить:

1) вступну частину із зазначенням:

- а) найменування рішення, дати і місця його ухвалення, номера;**
- б) органу, який його ухвалив;**
- в) складу суддів Конституційного Суду, які розглядали справу;**
- г) переліку учасників конституційного провадження;**

2) описову частину із зазначенням:

- а) вимог конституційного подання, конституційної скарги;**
- б) повної назви, дати ухвалення, порядкового номера акта, конституційність якого оспорується, назви органу або посадової особи, які ухвалили акт, що є предметом розгляду в Суді;**

3) мотивувальну частину із зазначенням положень Конституції України, відповідно до яких Суд обґрунтовує своє рішення;

4) резолютивну частину із зазначенням:

- а) акта (його окремих положень), що його Суд визнав конституційним чи неконституційним, - у справі щодо конституційності акта (його окремих положень);**
- б) офіційного тлумачення положення Конституції України, щодо якого було подано конституційне**

подання, - у справі щодо офіційного тлумачення Конституції України;

в) того, що рішення Суду є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено;

г) джерела, в якому рішення Суду має бути опубліковано.

2. Під час розгляду справи щодо конституційності акта про набрання міжнародним договором чинності для України Суд у резолютивній частині вказує на юридичні наслідки для України у разі визнання акта неконституційним.

3. Якщо Суд, розглядаючи справу за конституційною скаргою, визнав закон України (його положення) таким, що відповідає Конституції України, але одночасно виявив, що суд застосував закон України (його положення), витлумачивши його у спосіб, що не відповідає Конституції України, то Конституційний Суд вказує на це у резолютивній частині рішення.

Стаття 90. Вимоги до висновку Суду

1. Висновок Суду містить:

1) вступну частину із зазначенням:

- а) найменування висновку, дати і місця його надання, номера;**
- б) того, що висновок надає Велика палата;**
- в) складу суддів Конституційного Суду, які розглядали справу;**
- г) переліку учасників конституційного провадження;**

2) описову частину із зазначенням вимог, викладених у конституційному зверненні;

3) мотивувальну частину із зазначенням положень Конституції України, відповідно до яких Суд обґрунтовує висновок;

4) резолютивну частину із зазначенням:

а) положень міжнародного договору, які Суд визнає конституційними чи неконституційними, - у справі щодо конституційності чинного міжнародного договору України або того міжнародного договору, що вноситься до Верховної Ради України для надання згоди на його обов'язковість;

б) питань, які Суд визнає конституційними чи неконституційними, - у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;

в) того, чи була додержана конституційна процедура розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту, - у справі щодо додержання такої процедури;

г) положень законопроекту, які відповідають вимогам статей 157 і 158 Конституції України, і положень, які не відповідають таким вимогам, - у справі щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;

г) того, чи порушила Верховна Рада Автономної Республіки Крим Конституцію України або закони України, - у справі про порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;

д) нормативно-правового акта Верховної Ради Автономної Республіки Крим (його окремих положень), який Суд визнає таким, що відповідає Конституції України та законам України, чи таким, що не відповідає Конституції України та законам України, - у справі щодо відповідності нормативно-правового акта Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України;

е) того, що висновок Суду є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено;

є) джерела, в якому висновок Суду має бути опубліковано.

Стаття 91. Визначення Судом строку втрати чинності актом (його окремими положеннями)

1. Закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Стаття 92. Юридична позиція Конституційного Суду

1. Юридичну позицію Конституційний Суд викладає у мотивувальній та/або резолютивній частині рішення, висновку. Юридична позиція Суду може міститися в ухвалах про відмову у відкритті конституційного провадження у справі та про закриття конституційного провадження у справі, постановлених Сенатом чи Великою палатою.

2. Конституційний Суд може розвивати і конкретизувати юридичну позицію Суду у своїх наступних актах, змінювати юридичну позицію Суду в разі суттєвої зміни нормативного регулювання, яким керувався Суд при висловленні такої позиції, або за наявності об'єктивних підстав необхідності покращення захисту конституційних прав і свобод з урахуванням міжнародних зобов'язань України та за умови обґрунтування такої зміни в акті Суду.

Стаття 93. Окрема думка Судді

1. Суддя, який підписав рішення, висновок, ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження у справі або про закриття конституційного провадження, може викласти окрему думку в строки, встановлені Регламентом.

2. Суддя викладає окрему думку в письмовій формі, що додається до відповідного акта Суду та без зволікання оприлюднюється на офіційному веб-сайті Суду.

Стаття 94. Офіційне оприлюднення та опублікування актів Суду

1. Оприлюднення всіх актів Суду за результатами конституційного провадження здійснюється на офіційному веб-сайті Суду або в окремих випадках за ухвалою Суду - в Залі засідань Суду, але не пізніше наступного робочого дня після їх ухвалення. Опублікування акта Суду разом з окремою думкою Судді здійснюється у "Віснику Конституційного Суду України" та інших офіційних друкованих виданнях України.

2. Процедуру і порядок офіційного оприлюднення актів Суду в Залі засідань Суду та на офіційному веб-сайті Суду встановлює Регламент.

Стаття 95. Усунення описок у тексті акта Суду і роз'яснення порядку виконання актів Суду

1. Суд після офіційного оприлюднення акта Суду може з власної ініціативи або за заявою учасника конституційного провадження, який брав участь у справі, усунути допущені у відповідному акті описки.

2. Суд за клопотанням учасника конституційного провадження, який брав участь у справі, може роз'яснити порядок виконання рішення, висновку Суду. Після отримання відповідного клопотання Суддя-доповідач упродовж одного місяця здійснює підготовку питання до розгляду на засіданні Суду.

3. Про усунення описок або про роз'яснення порядку виконання рішення, висновку Суду постановляється ухвала, яка є складовою відповідного рішення, висновку Суду.

Стаття 96. Ухвалення Регламенту, інших актів, що регламентують організацію роботи Суду, та внесення змін до них

1. Суд ухвалює Регламент та зміни до нього на спеціальному пленарному засіданні.

Регламент чи зміни до нього є ухваленими, якщо за це проголосували щонайменше дві третини від конституційного складу Суду.

Інші акти Суду, що регламентують організацію його роботи, Суд ухвалює на засіданні більшістю голосів присутніх.

2. Суд оприлюднює Регламент на своєму офіційному веб-сайті та опубліковує його у "Віснику Конституційного Суду України".

3. Зміни до Регламенту Суд оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті із зазначенням дати набрання ними чинності.

За потреби Суд оприлюднює зміни до Регламенту із застереженням щодо порядку їх застосування до проваджень, які було відкрито на момент ухвалення змін, та до поданих до Суду звернень, які Суд не розглянув.

Глава 14. ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТА ВИСНОВКІВ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ

Стаття 97. Порядок виконання рішень та висновків Суду

1. Суд у рішенні, висновку може встановити порядок і строки їх виконання, а також зобов'язати відповідні державні органи забезпечити контроль за виконанням рішення, додержанням висновку.

2. Суд може вимагати від відповідних органів письмове підтвердження виконання рішення, додержання висновку.

Стаття 98. Відповідальність за невиконання актів Суду

1. За невиконання рішень та недодержання висновків Суду настає відповідальність згідно із законом.

Народні депутати України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Павленко Ростислав Миколайович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000020D42E00AB4C8200

Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 203д9/1-2021/3307 від 06.01.2021

313149